

Förslag till gemensamt yttrande som biläggs kommunens egna remissvar
Reviderat förslag 21-09-29

Skånes kustkommuners synpunkter på Länsstyrelsens remiss av riskhanteringsplaner i Skåne

Vi kustkommuner i Skåne har en gemensam syn i viktiga frågor som rör klimatanpassningen av Sverige och vad som behövs för att Skånes kustkommuner ska kunna fortsätta utvecklas. Skånes kustkommuner tar det förändrade klimatet på stort allvar och ser behov av att kustkommunernas fysiska planering behöver ske med en samhällsekonomiskt motiverad klimatanpassning. De skånska kustkommunernas tillväxtbehov och realisering av bostadsförsörjning är en nationell angelägenhet för svensk ekonomi och viktig för hela Skånes och Öresundsregionens utveckling. Klimatanpassningen av den byggda miljön behöver ta vara på och utgå från redan gjorda investeringar, både i bebyggelsestrukturer och i kultur- och naturmiljön. Det behövs en öppen diskussion om hur vi tillsammans med staten kan arbeta med samhällsekonomiskt lönsamma, adaptiva och successiva åtgärder utifrån kontinuerligt ökande kunskap så att säkerhetsmarginalerna för investerare minskar i Skåne. Sveriges tillväxt behöver ett Skåne med resilienta och ekonomiskt robusta kustkommuner.

Vi vill med följande gemensamma synpunkter som utgångspunkt i remissen om riskhanteringsplaner i Sverige, vara en aktiv part i fortsatt nationell dialog med Länsstyrelsen Skåne och andra statliga aktörer, liksom andra samhällsaktörer.

Kommunerna

Bromölla, Burlöv, Helsingborg, Landskrona, Lomma, Malmö, Simrishamn, Skurup, Trelleborg, Vellinge, Ystad, Ängelholm

Den xx november 2021.

Digital underskrift

KSO/eller annan politisk företrädare

Kommun

Synpunkter

Klimatanpassning - en fråga som behöver uppmärksammas utifrån tydliga ansvar och juridiska skyldigheter

Klimatanpassningen av såväl Skånes kustkommuner som Sverige är en fråga som behöver uppmärksammas betydligt mer än vad som görs idag. Skånes kustkommuner är därmed positiva till att riskhanteringsplanerna tagits fram. Skånes kustkommuner anser emellertid att riskhanteringsplanerna behöver bli tydligare kring en gemensam och samlande målbild av ett klimatanpassat Skåne, där städer och samhällen kan finnas kvar och utvecklas. Kustkommunerna bidrar gärna i en utvecklad dialog med staten, både med länsstyrelsen och andra myndigheter, om hur ökade översvämningsrisker och konsekvenser av dessa kan hanteras både i befintlig miljö och i kommunernas fysiska planering.

Ansvaret och skyldigheterna för, respektive finansieringen av, klimatanpassningen av Sverige är inte tydliga i riskhanteringsplanen. Det saknas även lagrum för adaptiva och successiva etappvisa klimatanpassningsåtgärder idag och för olika finansierings- och fördelningsmodeller för åtgärder som ligger långt fram i tiden. Det är viktigt att länsstyrelsen förtydligar och skiljer på det ansvar som kommunerna har och inte har. De resultatmål och åtgärder som föreslås i Skånes riskhanteringsplaner bör förtydligas utifrån om de är möjligheter för kommunerna eller juridiska skyldigheter, med utgångspunkt i vad som exempelvis framgår av prop.2017/18:163, *Nationell strategi för klimatanpassning* respektive Klimatanpassningsutredningens betänkande *Vem har ansvaret?* (SOU 2017:42).

Staten behöver genomföra samt finansiera åtgärder som skyddar statens intressen

Riskhanteringsplanerna behöver tydligare visa vilket ansvar som berörda aktörer har, där staten behöver ta en större roll för finansieringen och finansieringsmodeller. Eftersom länsstyrelsen gör bedömningen att flera samhällsviktiga verksamheter med statlig huvudman riskerar att översvämmas uppmanar Skånes kustkommuner Länsstyrelsen Skåne att peka ut en åtgärd som: *"Länsstyrelsen ska verka för att staten, samordnat med kommunerna, genomför och finansierar skyddsåtgärder och beredskap som skyddar statens intressen, så som samhällsviktig verksamhet, riksintressen, statliga naturreservat, byggnader och infrastruktur osv. Länsstyrelsen behöver också arbeta för att staten ska skapa förutsättningar för anläggandet av skydd av allmänna intressen i alla typer av miljöer"*. Länsstyrelsen behöver därtill arbeta för att staten ska ändra lagrum och tolkningar för att möjliggöra/förenkla tillståndprocesser för att anlägga kustskydd.

SMHI behöver ansvara för nationellt klimatunderlag

Skånes kustkommuner ser behov av en gemensam nationell syn på vilken statistisk metod som bör användas för att beskriva klimatet som grund för kommunernas klimatanpassningsarbete, och förordar att SMHI:s roll som Sveriges expertmyndighet för klimatfrågor stärks. Kommunerna ser fördelar med att klimatanpassningen utgår från en gemensam nationell metodik för att kunna analysera och bedöma klimatpåverkan baserat på gemensamma referenspunkter och statistik. Det behöver till exempel gå att utläsa hur ett klimatunderlag är framtaget och vilken statistisk osäkerhet som ligger till grund för investeringsbeslut i Sverige. Detta skapar likvärdiga förutsättningar för kommunerna i Sverige. Skånes kustkommuner förordar också att MSB:s hotkartor används så att alla Sveriges riskhanteringsplaner baseras på likvärdigt klimatunderlag. Kustkommunerna föreslår länsstyrelsen att lägga till *"Länsstyrelsen ska, tillsammans med kommunerna, verka för att SMHI får ett utökad uppdrag som Sveriges expertmyndighet avseende klimatrelaterade frågor till kommunerna"*.

Länsstyrelsen behöver agera för att kuststäder ska kunna vara kvar och utvecklas

Skånes kustkommuner ser behov av en nationell vägledning för klimatanpassning i den kommunala fysiska planeringen och förordar att detta uppdrag hanteras av Boverket, så att den fysiska planeringen i Sverige kan utgå från en gemensam nationell grund/metodik.

Kommunerna behöver få stöd och utrymme att avgöra risker och konsekvenser i den fysiska planeringen, där redan gjorda investeringar och befintliga värden tas tillvara tillsammans med de tillväxtbehov som finns i kommunerna. Skånes kustkommuner saknar i riskhanteringsplanerna en åtgärd där länsstyrelsen i sin stöttande roll agerar för att Skånes kustkommuner ska kunna vara kvar och utvecklas.

Det övergripande målet enligt förslaget till riskhanteringsplan är att skydda och begränsa skador på bebyggelse, naturmiljöer m.m. Skånes kustkommuner menar därför att det bör finnas utvecklingsmål i riskhanteringsplanen med inriktning på hur fortsatt utveckling av stadsbebyggelse och samhällen i kustnära lägen kan ske på ett säkert sätt.

Sammanfattningsvis vill kustkommunerna framföra

Det krävs ett omtag av riskhanteringsplanen för att länsstyrelsen bättre ska kunna visa att staten i sina olika roller tar sin stödjande och rådgivande roll samt sin genomförande och finansiella roll i den komplexa stadsbyggnadsutveckling som Sveriges kustkommuner befinner sig i. Skånes kustkommuner välkomnar fortsatt dialog kring detta.